

ПРИЛОЖЕНИЕ А

**ПРОТОКОЛ ОТНОСНО РЕГИСТРИ ЗА ИЗПУСКАНЕТО И ПРЕНОСА
НА ЗАМЪРСИТЕЛИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА**

СТРАНИТЕ ПО НАСТОЯЩИЯ ПРОТОКОЛ,

КАТО СЕ ПОЗОВАВАТ на член 5, параграф 9 и на член 10, параграф 2 от Конвенцията за достъп до информация, общественото участие във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда (Орхуската конвенция) от 1998 г.,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че регистрите за изпускането и преноса на замърсители на околната среда представляват важен механизъм за засилване на корпоративната отчетност, намаляване на замърсяването и насърчаване на устойчиво развитие, както се заявява в Декларацията от Лука, приета на първото заседание на страните по Орхуската конвенция,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, принцип 10 от Декларацията за околна среда и развитие от Рио от 1992 г.,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, също така принципите и ангажиментите, приети на Конференцията за околна среда и развитие на ООН от 1992 г., по-специално разпоредбите на глава 19 на Дневен ред 21,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, Програмата за по-нататъшно прилагане на Дневен ред 21, приета от Генералната асамблея на Организацията на обединените нации на 19-тата ѝ специална сесия през 1997 г., на която тя призова също и за засилване на националния капацитет и възможности за събиране, обработка и разпространение на информация, за улесняване обществения достъп до информация относно глобални въпроси на околната среда чрез подходящи средства,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, Плана за приложение от Срещата на световно равнище за устойчиво развитие от 2002 г., който насърчава развитието на последователна интегрирана информация за химикали, например чрез национални регистри за изпускането и преноса на замърсители на околната среда,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, работата на Междуправителствения форум за химична безопасност, по-специално Декларацията за химична безопасност от Бахия от 2000 г., Приоритетите за действие след 2000 г. и Плана за действие за Регистър за изпускането и преноса на замърсители на околната среда/опис на емисиите,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, дейностите предприети в рамките на Междуорганизационната програма за устойчиво управление на химикали,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, освен това работата на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, по-специално препоръката на Съвета за прилагане на Регистри за изпускането и преноса на замърсители на околната среда, където Съветът призовава страните членки да създадат обществено достъпни национални регистри за изпускането и преноса на замърсители на околната среда,

В ЖЕЛАНИЕТО СИ да предоставят механизъм, който позволява на всеки човек от настоящи и бъдещи поколения да живее в адекватна за здравето и благосъстоянието му среда като осигурят развитието на обществено достъпни информационни системи за околната среда,

КАТО ПРИЗНАВАТ, връзката между адекватните информационни системи за околна среда и упражняването на правата, съдържащи се в Орхуската конвенция,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, необходимостта от сътрудничество с други национални инициативи относно замърсителите на околната среда и отпадъците, включително Стокхолмската конвенция за устойчиви органични замърсители на околната среда от 2001 г. и Базелската конвенция за контрол на трансгранично движение на опасни отпадъци и тяхното изхвърляне от 1998 г.,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че целите на комплексен подход за минимизиране на замърсяването и обема на отпадъци в резултат на работата на промишлени инсталации и други източници са да постигнат високо ниво на защита на околната среда като цяло, да се стремят към устойчиво развитие, зачиташо околната среда и да защитават здравето на настоящите и бъдещи поколения,

УБЕДЕНИ В полезността на регистрите за изпускането и преноса на замърсители на околната среда като ефективно средство за насърчаване на подобрения в областта на околната среда, за предоставяне на обществен достъп до информация относно замърсители, освобождавани и пренасяни в и през общности, както и за използване от страна на правителствата за проследяване на тенденции, които отчитат напредък в намаляването на замърсяването, наблюдението на съответствието с определени международни споразумения, определянето на приоритети и оценката на напредъка, постигнат посредством политики и програми в областта на околната среда,

УВЕРЕНИ, че регистрите за изпускане и пренос на замърсители на околната среда могат да донесат осезаеми ползи за промишлеността чрез подобреното управление на замърсители,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, възможностите за използване на данни от регистрите за изпускане и пренос на замърсители на околната среда, заедно с информация за здравето, околната среда, демографията, икономиката или друга релевантна информация за достигането на по-добро разбиране на потенциалните проблеми и отчитане на „горещи точки“, вземането на предохранителни и смекчаващи мерки и определяне на приоритетите в управлението на околната среда,

КАТО ПРИЗНАВАТ, важноста на защита личния живот на идентифицирани или идентифицируеми физически лица в процеса на обработка на информация, предоставена на регистрите за изпускане и пренос на замърсители във връзка с приложими международни стандарти, свързани със защита на данни,

КАТО ПРИЗНАВАТ, също така важноста да се развият международно съвместими национални регистрационни системи за изпускането и преноса на замърсители за увеличаване сравнимостта на данните,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, че много държави членки на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации, Европейската общност и страните по Северноамериканското споразумение за свободна търговия събират данни за изпускане и пренос на замърсители от различни източници и предоставят тези данни като обществено достъпна информация, и като признават многогодишния и полезен опит, особено в тази област, на определени страни,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД, различните подходи, използвани в съществуващи регистри и необходимостта да се избегне повторение, и като признават следователно, че е необходима известна степен на гъвкавост,

КАТО НАСТОЯТЕЛНО ПРИЗОВАВАТ, за последователното развитие на национални регистри за изпускането и преноса на замърсители на околната среда,

КАТО НАСТОЯТЕЛНО ПРИЗОВАВАТ, също така за създаването на връзки между националните регистри за изпускането и преноса на замърсители на околната среда и информационни системи за други изпускания с обществена значимост,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Цел

Целта на настоящия протокол е да засили обществения достъп до информация посредством създаването, в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол, на съгласувани, комплексни общонационални регистри за изпускането и преноса на замърсители на околната среда (РИПЗ), които биха могли да насърчат общественото участие във вземането на решения във връзка с околната среда и да допринесат за предпазването и намаляването на замърсяването на околната среда.

Член 2

Определения

По смисъла на настоящия протокол,

1. „Страна” е, освен ако текстът не указва друго, страна или регионална организация за икономическа интеграция, посочени в член 24, които са изразили съгласие да се обвържат с настоящия протокол, и за които Протоколът е в сила;
2. „Конвенция” е Конвенцията за достъп до информация, общественото участие във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси, свързани с околната среда, съставена в Орхус, Дания, на 25 юни 1998 г.;
3. „обществеността” е едно или повече физически или юридически лица и в съответствие с националното законодателство или практика, техни сдружения, организации или групи;
4. „предприятие” е една или няколко инсталации на един и същи обект или на прилежащи обекти, които са притежавани или експлоатирани от едно и също физическо или юридическо лице;
5. „компетентен орган” е национален орган или органи или всеки друг компетентен орган или органи, определени от дадена страна да управлява национална регистрационна система на изпускането и преноса на замърсители на околната среда;
6. „замърсител” е вещество или група вещества, които могат да бъдат опасни за околната среда или за здравето на човека предвид свойствата си и в резултат въвеждането им в околната среда;
7. „изпускане” е всяко въвеждане на замърсители в околната среда в резултат на човешка дейност, била тя умишлена или случайна, рутинна или не, включително разливане, изпускане, заустване, впръскване, обезвреждане или изхвърляне, или посредством канализационни системи без окончателно пречистване на отпадъчните води;
8. „пренос извън обекта” е движение извън границите на предприятието на замърсители или отпадъци, предназначени за обезвреждане или възстановяване и на замърсители в отпадъчни води, предназначени за пречистване;
9. „дифузни източници” са многото по-малки или разпръснати източници, от които могат да се изпуснат замърсители в земята, въздуха или водата, чието комбинирано въздействие върху тези компоненти на околната среда може да бъде съществено, и за които е практически нецелесъобразно да се събират данни за всеки индивидуален източник;
10. термините „национални” и „общонационални” по отношение на задължения съгласно Протокола относно страните, които са регионални организации за икономическа интеграция, се тълкуват като такива, които се прилагат за съответния регион, освен ако не е указано друго;
11. „отпадъци” са вещества или предмети,;

- а) които са премахнати или възстановени;
 - б) които са предназначени за обезвреждане или възстановяване;
 - в) по отношение на които съществуват изисквания в разпоредби на националното законодателство да бъдат премахнати или възстановени;
12. „опасни отпадъци” са отпадъци, определени за опасни от разпоредбите на националното законодателство;
13. „други отпадъци” са отпадъци, различни от опасните отпадъци;
14. „отпадъчни води” са използвани води, съдържащи вещества или предмети, които подлежат на регулиране от националното законодателство.

Член 3

Общи разпоредби

1. Всяка страна предприема необходимите законодателни, регулаторни или други мерки, както и необходими изпълнителни мерки за прилагането на разпоредбите на настоящия протокол.
2. Разпоредбите на настоящия протокол не засягат правото на дадена страна да поддържа или да въведе по-обширен и по-обществено достъпен регистър за изпускането и преноса на замърсители, отколкото се изисква по настоящия протокол.
3. Всяка страна предприема необходимите мерки да гарантира, че служители на дадено предприятие и представители на обществеността, които съобщят на държавни органи за нарушение от страна на дадено предприятие на национално законодателство, прието в изпълнение на настоящия протокол, не подлежат на наказание, преследване или тормоз от това предприятие или държавни органи за своите действия при съобщаването на нарушението.
4. При изпълнението на настоящия протокол всяка страна се ръководи от предпазния подход, посочен в принцип 15 от Декларацията от Рио за околна среда и развитие от 1992 г.
5. С цел намаляване на повторно представяне на данни, регистрационните системи за изпускане и пренос на замърсители могат да се интегрират, доколкото е практическо възможно, със съществуващи информационни източници като механизми за представяне на данни съгласно предоставени лицензии или разрешения за експлоатация.
6. Страните се стремят да постигнат сближаване на националните регистри за изпускане и пренос на замърсители.

Член 4

Основни елементи на регистрационната система за изпускане и пренос на замърсители

В съответствие с настоящия протокол всяка страна създава и поддържа обществено достъпен национален регистър за изпускането и преноса на замърсители, който:

- а) отчита индивидуалните предприятия по отношение отчетност за точкови източници;
- б) включва данни за дифузни източници;
- в) отчита индивидуални замърсители и индивидуални отпадъци в зависимост от случая;
- г) включва различни компоненти на околната среда, като разграничава между изпускане във въздуха, земята и водата;
- д) включва информация за преноса;
- е) е базиран на задължителни отчети на периодична основа;
- ж) включва стандартизирани и своевременни данни, ограничен брой стандартизирани отчетни прагове и ограничен брой, ако има такива, разпоредби за поверителност;
- з) е логически последователен и по структура удобен за ползване, и обществено достъпен, включително и в електронна форма;
- и) позволява обществено участие при разработването и модификациите си;
- й) представлява структурирана, компютъризирана база данни или няколко свързани бази данни, поддържани от компетентния орган.

Член 5

Модел и структура

1. Всяка страна гарантира, че данните, съдържащи се в регистъра, посочен в член 4, са представени както в агрегиране, така и в неагрегирана форма, така че могат да се правят справки за изпускане и пренос в зависимост от:

- а) предприятие и географско местоположение;
- б) вид дейност;
- в) собственик или експлоатиращо лице и, в зависимост от случая, дружество;
- г) замърсител или отпадък според случая;

д) всеки отделен компонент на околната среда, в който се изпуска замърсителя; и

е) както е указано в член 7, параграф 5, крайната точка на пренос, и в зависимост от случая, обезвреждането или дейността по възстановяване на отпадъци.

2. Всяка страна осигурява също така възможност за търсене и идентифициране на данни съгласно тези дифузни източници, които са включени в регистъра.

3. Всяка страна оформя регистъра си като взема предвид възможността за бъдещото му разширение, като гарантира, че отчетните данни най-малко за предходните десет години са обществено достъпни.

4. Регистърът е оформен за максимално улеснение на обществения достъп чрез електронни средства като Интернет. Моделът позволява при нормални условия на експлоатация информацията в регистъра да е постоянно и незабавно на разположение чрез електронни средства.

5. Всяка страна трябва да осигури връзки в регистъра си със съответните съществуващи, обществено достъпни бази данни по въпроси, свързани с околната среда.

6. Всяка страна осигурява връзки в регистъра си с регистрите за изпускане и пренос на замърсители на други страни по Протокола, и когато е възможно, към тези на други страни.

Член 6

Обхват на регистъра

1. Всяка страна гарантира, че регистърът ѝ включва информация за:

а) изпускане на замърсители, за които се изисква отчетност съгласно член 7, параграф 2;

б) пренос извън обекта, за които се изисква отчетност съгласно член 7, параграф 3;

в) изпускане на замърсители от дифузни източници, за които се изисква отчетност съгласно член 7, параграф 4.

2. След като направи оценка на опита, придобит при разработването на национални регистри за изпускане и пренос на замърсители и прилагането на настоящия протокол, и като вземе предвид съответните международни процеси, по време на конференцията на страните се прави преглед на изискванията за отчетност съгласно настоящия протокол и се разглеждат следните въпроси в рамките на по-нататъшното развитие на Протокола:

- а) преглед на дейностите, посочени в приложение I;
- б) преглед на дейностите, посочени в приложение II;
- в) преглед на дейностите, посочени в приложение III; и
- г) включване на други релевантни аспекти като информация за пренос на обекта, съхраняване, дефиниране на предписанията в областта на нотифицирането за дифузни източници или разработването на критерии за включване на замърсители съгласно настоящия протокол.

Член 7

Изисквания за отчетност

1. Всяка страна или:

а) изисква от собственика или оператора на всяко отделно предприятие в рамките на неговата юрисдикция, което осъществява една или повече дейности, посочени в приложение I над приложимия праг за съответната дейност, посочен в приложение I, колона 1, и:

(i) изпуска замърсители, посочени в приложение II в количества, надвишаващи приложимите прагове, посочени в приложение II, колона 1;

(ii) пренася извън пределите на обекта замърсители, посочени в приложение II в количества, надвишаващи приложимите прагове, посочени в приложение II, колона 2, в случаите, когато страната е избрала отчетност на преноса на отделни замърсители съгласно параграф 5, буква г);

(iii) пренася извън пределите на обекта опасни отпадъци, надвишаващи два тона на година или други отпадъци, надвишаващи 2 000 тона на година, в случаите, когато страната е избрала отчетност на преноса на отделни отпадъци съгласно параграф 5, буква г); или

(iv) пренася извън пределите на обекта замърсители, посочени в приложение II, в отпадъчни води, предназначени за пречистване на водите в количества, надвишаващи приложимия праг, посочен в приложение II, колона 1б,

да поеме задължението, наложено на този собственик или оператор съгласно параграф 2; или

б) да изиска от собственика или оператора на всяко отделно предприятие в рамките на своята юрисдикция, което осъществява една или повече от дейностите, посочени в приложение I на или над прага за брой служители, посочен в приложение I, колона 2, и произвежда, обработва или използва

замърсител, посочен в приложение II в количества, надвишаващи приложимия праг, посочен в приложение II, колона 3, да поеме задължението, наложено на този собственик или оператор съгласно параграф 2.

2. Всяка страна изисква от собственика или оператора на обект, посочени в параграф 1, да представи информацията, указана в параграфи 5 и 6, в съответствие със съдържащите се там изисквания по отношение на тези замърсители и отпадъци, за които са надхвърлени праговете.

3. За изпълнение на целите на настоящия протокол една страна може да реши по отношение на определен замърсител да приложи или праг на изпускане, или праг на производство, обработка или употреба, при условие че това увеличава съответната информация относно изпускане или пренос, съдържаща се в нейния регистър.

4. Всяка страна гарантира, че компетентният ѝ орган събира информация, или че са определени един или повече държавни органи или компетентни органи да събират информация за изпускане и пренос на замърсители от дифузни източници, посочена в параграфи 7 и 8, за включване в регистъра ѝ.

5. Всяка страна изисква от собствениците или операторите на предприятия, които трябва да предоставят отчети съгласно параграф 2, да попълват и подават на компетентния ѝ орган следната информация за всяко отделно предприятие:

а) име, адрес, географско местоположение и дейност или дейности на въпросното предприятие и име на собственика или оператора и, при необходимост, на дружеството;

б) име и цифров идентификатор на всеки замърсител, за който се изисква отчетност съгласно параграф 2;

в) количеството на всеки замърсител, за който се изисква отчетност съгласно параграф 2, освободен от предприятието в околната среда през отчетната година като цяло и по разбивки в зависимост от това дали изпускането е във въздуха, водата или земята, включително подземно изпускане;

г) или:

(i) количеството на всеки замърсител, за който се изисква отчетност съгласно параграф 2, който се пренася извън пределите на обекта през отчетната година, като се разграничава между количества, пренесени за обезвреждане и за възстановяване, и име и адрес на предприятията, които са приели пренасяните замърсители; или

(ii) количеството отпадъци, за които се изисква отчетност съгласно параграф 2, които са пренесени извън пределите на обекта през отчетната година, като се разграничава между опасни отпадъци и други отпадъци, за всеки оператор за възстановяване или обезвреждане, като

се указва съответно „В” или „О” в зависимост от това дали отпадъците са предназначени за възстановяване или за обезвреждане съгласно приложение III и в случай на трансгранично движение на опасни отпадъци, името и адреса на оператора, извършващ изхвърляне или възстановяване на отпадъците и местоположението на действителното обезвреждане или възстановяване.

д) количеството на всеки замърсител в отпадъчни води, за който се изисква отчетност съгласно параграф 2, който се пренася извън пределите на обекта през отчетната година; и

е) вида използвана методология за извличане на информацията, посочена в букви в) - д), съгласно член 9, параграф 2, като се посочва дали информацията е базирана на измервания, изчисления или оценка.

6. Информацията, посочена в параграф 5, букви в) - д) включва информация за изпускане и пренос в резултат на рутинни действия и при извънредни случаи.

7. Всяка страна представя в регистъра си в подходяща пространствена разбивка информация за изпускане на замърсители от дифузни източници, за които тази страна определя, че се събират данни от съответните органи и съществува практическа възможност за тяхното включване. В случаите, когато страната определи, че не съществуват такива данни, тя предприема мерки за предоставяне на отчетност на изпускането на съответните замърсители от един или повече дифузни източници в съответствие с националните ѝ приоритети.

8. Информацията, посочена в параграф 7, включва информация за вида методология, използвана при извличане на информацията.

Член 8

Период на отчетност

1. Всяка страна осигурява, че информацията, която трябва да се включи в регистъра ѝ, е обществено достъпна и се събира и публикува на регистъра за всяка календарна година. Отчетната година е календарната година, за която е предоставена информацията. За всяка страна първата отчетна година е календарната година след влизането в сила за съответната страна по настоящия протокол. Отчетността, която се изисква съгласно член 7, е на годишна основа. Въпреки това втората отчетна година може да бъде втората календарна година след първата отчетна година.

2. Всяка страна, която не е регионална организация за икономическа интеграция осигурява, че информацията е включена в регистъра ѝ до 15 месеца от края на всяка отчетна година. Въпреки това информацията за първата отчетна година се включва в регистъра ѝ до две години след края на тази отчетна година.

3. Всяка страна, която е регионална организация за икономическа интеграция гарантира, че информацията за определена отчетна година е включена в регистъра ѝ шест месеца след срока, в който трябва да го направят страните, които не са регионални организации за икономическа интеграция.

Член 9

Събиране на данни и съхраняване на документи

1. Всяка страна изисква от собствениците и операторите на предприятия, които попадат под действието на изискванията за отчетност съгласно член 7, да събират необходимите данни за определяне, в съответствие с параграф 2 по-долу и с подходяща периодичност, на изпускането от предприятието и преноса извън пределите на обекта, които подлежат на отчетност съгласно член 7 и съхраняват на разположение на компетентните органи документация за тези данни, с помощта на които е получена отчетната информация за срок от пет години, считано от края на съответната отчетна година. Тази документация също така описва използваната методология за събиране на данни.

2. Всяка страна изисква от собствениците и операторите на предприятия, които попадат под действието на изискванията за отчетност съгласно член 7, да използват най-добрата налична информация, която може да включва наблюдение на данни, емисионни фактори, уравнения за баланс на масите, непряко наблюдение или други изчисления, технически оценки и други методи. При необходимост това се извършва в съответствие с международно одобрени методологии.

Член 10

Оценка на качеството

1. Всяка страна изисква от собствениците и операторите на предприятия, които попадат под действието на изискванията за отчетност съгласно член 7, параграф 1, да осигуряват качество на информацията, която отчитат.

2. Всяка страна гарантират, че данните, съдържащи се в нейния регистър, подлежат на оценка за качество от компетентния орган, по-специално по отношение на нейната пълнота, последователност и достоверност, като се вземат предвид всякакви ръководни принципи, които могат да бъдат развити по време на конференцията на страните.

Член 11

Обществен достъп до информация

1. Всяка страна осигурява обществен достъп до информация, съдържаща се в нейния регистър за изпускането и преноса на замърсители на околната среда, без необходимост от заявяване на интерес и в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол, основно като гарантира, че регистърът ѝ предоставя пряк електронен достъп посредством обществени далекосъобщителни мрежи.

2. В случаите, когато информацията, съдържаща се в регистъра ѝ не е свободно обществено достъпна посредством преки електронни средства, всяка страна осигурява, че компетентният ѝ орган предоставя при поискване тази информация по друг ефективен начин възможно най-скоро и най-късно до един месец след подаване на искането.

3. Съгласно параграф 4, всяка страна гарантира, че достъпът до информация, съдържаща се в регистъра ѝ, е безплатен.

4. Всяка страна може да разреши на компетентния си орган да събира такси за възпроизвеждане и изпращане по пощата на специфична информация, посочена в параграф 2, като тези такси не надхвърлят разумни граници.

5. В случаите, когато информацията, съдържаща се в регистъра ѝ не е свободно обществено достъпна посредством преки електронни средства, всяка страна улеснява електронния достъп до своя регистър на обществено достъпни места, като например обществени библиотеки, офиси на местни власти или други подходящи места.

Член 12

Поверителност

1. Всяка страна може да упълномощи компетентния орган да съхранява поверителна информация, съдържаща се в регистъра, в случай че разкриването на тази информация би могло да навреди на:

а) международни отношения, национална отбрана или обществена сигурност;

б) функциониране на правосъдието, възможността дадено лице да получи справедлив процес или възможността обществен орган да извърши разследване от наказателно или дисциплинарно естество;

в) поверителността на търговска и промишлена информация, когато тази поверителност е защитена от закона с цел защитата на легитимен икономически интерес;

г) права на интелектуална собственост; или

д) поверителността на лични данни и/или досиета, свързани с физическо лице, ако това лице не е дало съгласието си за разкриване на информацията, в случаите, когато тази поверителност е предвидена в национално законодателство.

Гореизброените основания за поверителност се тълкуват ограничително, като се взема предвид обществения интерес от разкриването на тази информация, както и дали информацията е свързана с изпускане в околната среда.

2. В рамките на параграф 1, буква в) всяка информация относно изпускане, която е свързана със защита на околната среда, подлежи на разглеждане във връзка с нейното разкриване в съответствие с националното законодателство.

3. В случаите, когато съгласно параграф 1 се запазва поверителния характер на дадена информация, регистърът посочва какъв вид информация не се публикува като например предоставя по възможност обща информация за химическите свойства и се посочват причините за непубликуване.

Член 13

Обществено участие в разработването на национални регистри за изпускане и пренос на замърсители

1. Всяка страна осигурява съответни възможности за обществено участие в развитието на националния си регистър за изпускане и пренос на замърсители в рамките на националното си законодателство.

2. За целите на параграф 1 всяка страна осигурява възможност за безплатен обществен достъп до информация относно предлаганите мерки във връзка с развитието на националния ѝ регистър за изпускане и пренос на замърсители и за представянето на коментари, информация, анализ или становища, които имат отношение към процеса на вземане на решения, като съответният орган надлежно взема предвид този обществен принос.

3. Всяка страна гарантира, че при вземането на решение за създаването или значителното изменение на регистъра ѝ се предоставя обществено достъпна и навременна информация за решението и за съображенията, на които то се основава.

Член 14

Достъп до правосъдие

1. Всяка страна, в рамките на националното си законодателство, гарантира, че всяко лице, което счита, че искането му за информация съгласно параграф 2 от член 11 е пренебрегната или неправомерно отхвърлена, частично или изцяло, даден ѝ е неадекватен отговор или по друг начин не е разгледана в съответствие с разпоредбите на този параграф, има достъп до процедура за преразглеждане пред съдебен или друг независим и безпристрастен орган, създаден съгласно закона.

2. Изискванията по параграф 1 не засягат съответните права и задължения на страните съгласно съществуващи споразумения, приложими между тях, които разглеждат предмета на настоящия член.

Член 15

Изграждане на капацитет

1. Всяка страна насърчава повишаването на обществено съзнание за регистъра си за изпускане и пренос на замърсители на околната среда и осигурява предоставянето на помощ и насоки при достъпа на регистъра и при разбирането и използването на съдържащата се в него информация.

2. Всяка страна следва да осигури адекватно изграждане на капацитет и насоки за отговорните власти и органи с цел да ги подпомогне при осъществяването на задълженията им съгласно настоящия протокол.

Член 16

Международно сътрудничество

1. Страните по съответните начини взаимно си сътрудничат и помагат:

- а) в рамките на международни дейности в подкрепа целите на настоящия протокол;
- б) въз основа на взаимни споразумения между съответните страни при прилагането на национални системи в изпълнение на настоящия протокол;
- в) при съвместно използване на информация съгласно настоящия протокол относно изпускания и пренос в пограничните райони; и
- г) при съвместно използване на информация в съответствие с настоящия протокол по отношение на преноси между страните.

2. Страните насърчават сътрудничеството помежду си и при определени случаи със съответните международни организации с цел насърчаването на:

- а) информиране на обществеността на международно ниво;
- б) трансфера на технологии; и
- в) предоставянето на техническа помощ на страните, които са развиващи се страни и страните с икономики в преход, по въпроси, свързани с настоящия протокол.

Член 17

Конференция на страните

1. Установява се конференция на страните съгласно настоящия параграф. Първата му сесия се провежда не по-късно от две години след влизането в сила на настоящия протокол. След това се провеждат редовни сесии на конференцията на страните, последователно или паралелно с обикновени сесии на страните по Конвенцията, освен ако не бъде решено друго от страните по настоящия протокол. Конференцията на страните провежда извънредна сесия ако реши това в хода на обикновена сесия или по писмено искане от дадена страна, при условие че в рамките на шест месеца след като е изпратено от

изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа до всички страни, въпросното искане е подкрепено от най-малко една трета от страните.

2. Конференцията на страните постоянно следи за прилагането и развитието на настоящия протокол въз основа на редовни доклади на страните и с тази цел:

- а) извършва преглед на развитието на регистри за изпускането и преноса на замърсители и насърчава тяхното по-нататъшно засилване и сближаване;
- б) създава насоки, които улесняват дейностите по отчетността на страните, като държат сметка за необходимостта да се избягва дублирането на усилия в това отношение;
- в) определя работна програма;
- г) разглежда и, при необходимост, приема мерки за засилване на международното сътрудничество в съответствие с член 16;
- д) създава помощни органи, които сметне за необходими;
- е) разглежда и приема предложения за изменения на настоящия протокол и на приложенията към него, сметнати за необходими за целите на настоящия протокол, в съответствие с разпоредбите на член 20;
- ж) на първата си сесия разглежда и приема с единодушие процедурен правилник за своите сесии и тези на помощните органи, като взема предвид процедурния правилник, приети от конференцията на страните по Конвенцията;
- з) разглежда възможности за създаването на финансови процедури на базата на единодушие и механизми за техническа помощ с цел съдействие за прилагането на настоящия протокол;
- и) ползва при необходимост услугите на други съответни международни органи за постигането целите по настоящия протокол; и
- й) обсъжда и предприема допълнителни действия, необходими за постигане целите на настоящия протокол, като приемането на насоки и препоръки, които насърчават прилагането.

3. Конференцията на Страните съдействат за обмена на информация относно придобития опит при представянето на отчетност за преноса при използване на подходи, разграничаващи между конкретни замърсители и конкретни отпадъци, и разглежда този опит с цел изследването на възможности за сближаване на двата подхода, като взема предвид обществения интерес в съответствие с член 1 и цялостната ефективност на националните регистри за изпускането и преноса на замърсители.

4. Организацията на обединените нации, специализираните ѝ агенции и Международната агенция за атомна енергия, както и всяка страна или регионална организация за икономическа интеграция, която има право съгласно член 24 да подпише настоящия протокол, но която не е страна по него, и всяка междуправителствена организация, специализирана в областите, предмет на настоящия протокол, могат да участват като наблюдатели в заседанията на конференцията на страните. Допускането и участието им се регулират от процедурния правилник, приет от конференцията на страните.

5. Всяка неправителствена организация, специализирана в областите, до които се отнася настоящия протокол, и която е информирала изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа за желанието си да бъде представена на сесия на конференцията на страните, има право да участва като наблюдател, освен ако една трета от присъстващите на сесията страни не повдигне възражение. Тяхното допускане и участие се уреждат от процедура от процедурния правилник, приет от конференцията на страните.

Член 18

Право на глас

1. С изключение на случаите, предвидени параграф 2, всяка страна има един глас.

2. Регионалните организации за икономическа интеграция упражняват в областите на своята компетенция правото си на глас с брой гласове, равен на броя на техните държави-членки, които са страни по Конвенцията. Тези организации не упражняват правото си на глас в случаите, когато техните държави-членки упражняват своя и *vice versa*.

Член 19

Приложения

Приложенията към настоящия протокол съставляват неразделна част от него и, освен ако изрично не е предвидено друго, всяко позоваване на настоящия протокол представляват едновременно и позоваване на всяко от приложенията към него.

Член 20

Изменения

1. Всяка страна може да прави предложения за изменения на настоящия протокол.

2. Предложения за изменения на настоящия протокол се разглеждат на по време на сесия на конференцията на страните.

3. Всяко предложение за изменение на настоящия протокол се представя в писмен вид на секретариата, който го изпраща поне шест месеца преди сесията, по време на която изменението е предложено за приемане, на всички страни, на други държави и регионални организации за икономическа интеграция, които са изразили съгласие да бъдат обвързани с Протокола, и за които той все още не е влязъл в сила, както и на подписалите страни.
4. Страните полагат всички усилия да достигнат до споразумение по всяко предложено изменение на настоящия протокол с единодушие. В случай, че са изчерпани всички усилия за единодушие и не е постигнато споразумение, като крайна мярка изменението се приема с мнозинство от три четвърти от страните, присъстващи и участващи в гласуването по време на сесията.
5. За целите на настоящия член „Страните, присъстващи и участващи в гласуването” са страните, които присъстват и гласуват „за” или „против”.
6. Всяко изменение на настоящия протокол, прието в съответствие с параграф 4, се изпраща от секретариата на депозитара, който го разпространява до всички страни, както и до други държави и регионални организации за икономическа интеграция, които са изразили съгласие да бъдат обвързани с Протокола, и за които той все още не е влязъл в сила, както и на подписалите страни.
7. Изменение, различно от изменение на приложение, влиза в сила за тези страни, които са го ратифицирали, приели или одобрили, на 19-тия ден след получаването от депозитара на актовете на ратификация, приемане или одобрение на най-малко три четвърти от тези, които са страни по време на приемането на това изменение. След това то влиза в сила за всяка друга страна на 19-тия ден след като тази страна депозира акта на ратификация, приемане или одобрение на изменението.
8. В случай на изменение на приложение, страна, която не приема това изменение, нотифицира писмено депозитара в рамките на 12 месеца от датата на съобщаването му от страна на депозитара. Депозитарът незабавно информира всички страни за всяка получена нотификация. Дадена страна може по всяко време да оттегли предишна нотификация за неприемане, при което изменението на дадено приложение влиза в сила за тази страна.
9. При изтичане на 12-месечен срок от датата на съобщаването му от страна на депозитара съгласно предвиденото в параграф 6, дадено изменение на приложение влиза в сила за тези страни, които не са изпратили нотификация на депозитара в съответствие с параграф 8, при условие че по това време не повече от една трета от тези, които са били страни по време на приемането на изменението, са представили такава нотификация.
10. Ако изменение на приложение е пряко свързано с изменение на настоящия протокол, то не влиза в сила, докато не влезе в сила изменението на настоящия протокол.

Член 21

Секретариат

Изпълнителният секретар на Икономическата комисия за Европа изпълнява следните задължения на секретар за настоящия протокол:

- а) подготвя и подпомага сесиите на конференцията на страните;
- б) изпраща на страните доклади и друга информация, получена в съответствие с разпоредбите на настоящия протокол;
- в) докладва на конференцията на страните за дейностите на секретариата; и
- г) изпълнява други задължения, които се определят от конференцията на страните въз основа на налични ресурси.

Член 22

Преглед за съответствие на разпоредбите

На своята първа сесия конференцията на страните определя с единодушие процедури за сътрудничество и институционални механизми от несъдебен, неконфликтен и консултативен характер за оценка и насърчаване на съответствие с разпоредбите на настоящия протокол и за разглеждане на случаи за несъответствие. При определянето на тези процедури и механизми конференцията на страните разглежда в частност дали е целесъобразно представители на обществеността да получат информация по въпроси, свързани с настоящия протокол.

Член 23

Разрешаване на спорове

1. В случай, че възникне спор между две или повече страни относно тълкуването или прилагането на настоящия протокол, то те търсят разрешение посредством преговори или всяко друго мирно средство за разрешаване на спорове, приемливо за страните по спора.

2. При подписване, приемане, одобряване или присъединяване към настоящия протокол, или по всяко време след това, дадена държава може да заяви в писмен вид до депозитара, че за спорове, които не са разрешени в съответствие с параграф 1, тя приема единия или и двата способа за разрешаване на спорове като задължителни по отношение на всяка друга страна, която приеме същото задължение:

- а) представяне на спора пред Международния съд;
- б) арбитраж в съответствие с процедурите, изложени в приложение IV.

Регионална организация за икономическа интеграция може да направи изявление със сходни последици по отношение на арбитраж в съответствие с процедурите, упоменати в алинея б).

3. В случай, че страните по спора са приели и двата способа за разрешаване на спорове, посочени в параграф 2, спорът може да бъде предаден единствено на Международния съд, освен ако страните по спора не се споразумеят друго.

Член 24

Подписване

Настоящият протокол е открит за подписване в Киев (Украйна) от 21 до 23 май 2003 г. по повод провежданата Пета министерска конференция „Околна среда за Европа” и след това в седалището на Организацията на обединените нации в Ню Йорк до 31 декември 2003 г. за всички държави, които са членове на Организацията на обединените нации и за регионални организации за икономическа интеграция, създадени от суверенни държави, членки на Организацията на обединените нации, на които техните държави-членки са прехвърлили компетенции по въпроси, регулирани от настоящия протокол, включително компетенции за подписване на споразумения по тези въпроси.

Член 25

Депозитар

Генералният секретар на Организацията на обединените нации действа като депозитар на настоящия протокол.

Член 26

Ратификация, приемане, одобряване и присъединяване

1. Настоящият протокол подлежи на ратификация, приемане или одобряване от подписалите страни и регионални организации за икономическа интеграция, посочени в член 24.

2. Настоящият протокол е открит за присъединяване от 1 януари 2004 г. за страните и регионалните организации за икономическа интеграция, посочени в член 24.

3. Всяка регионална организация за икономическа интеграция, посочена в член 24, която стане страна по настоящия протокол без никоя държава от нейните членове да е страна, се обвързва с всички задължения по настоящия протокол. Ако една или повече държави, членки на тази организация, е страна по настоящия протокол, то организацията и нейните държави-членки следва да определят съответните си отговорности за изпълнението на задълженията си съгласно настоящия протокол. В такива случаи организацията и нейните държави-членки нямат право едновременно да упражняват права, предвидени в настоящия протокол.

4. В актовете си за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване регионалните организации за икономическа интеграция, посочени в член 24, заявяват степента на своите компетенции по отношение на въпроси, регулирани от настоящия протокол. Тези организации също така информират депозитара за всяка съществена промяна в степента на своите компетенции.

Член 27

Влизане в сила

1. Настоящият протокол влиза в сила на 19-тия ден след датата на депозиране на 16-тия акт за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване.

2. За целите на параграф 1 всеки акт, депозиран от регионална организация за икономическа интеграция не се брои като допълнителен към тези, депозирани от държавите членки на тази организация.

3. За всяка държава или регионална организация за икономическа интеграция, която ратифицира, приеме или одобри настоящия протокол, или се присъедини към него след депозирането на 16-тия акт за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване, Протоколът влиза в сила на 19-тия ден от датата на депозиране от страна на тази държава или организация на нейния акт за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване.

Член 28

Резерви

Не се допускат резерви по настоящия протокол.

Член 29

Оттегляне

По всяко време в рамките на три години от датата, на която настоящият протокол е влязъл в сила по отношение на дадена страна, тази страна може да се оттегли от Протокола като даде писмено известие до депозитара. Такова оттегляне влиза в сила на 19-тия ден след получаването му от депозитара.

Член 30

Автентични текстове

Оригиналът на настоящия протокол, чийто английски, френски и руски текстове са еднакво автентични, се депозират при генералния секретар на Организацията на обединените нации.

В ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА КОЕТО, долуподписаните надлежно упълномощени представители поставят собственоръчен подпис под настоящия протокол.

СЪСТАВЕНО в Киев на двадесет и първи май две хиляди и трета година.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ДЕЙНОСТИ

№	Дейност	Праг на мощност (колона 1)	Праг на работници (колона 2)
1.	Сектор енергетика		
(а)	Нефтопреработвателни и газопреработвателни предприятия	*	10 работника
(б)	Съоръжения за газификация и втечняване	*	
(в)	Топлинна електростанция и други съоръжения за горене	С топлинна мощност от 50 мегавата (MW)	
(г)	Коксови пещи	*	
(д)	Заводи за валцуване на въглища	С мощност от 1 тон на час	
(е)	Съоръжения за производство на продукти от въглища и твърдо бездимно гориво	*	
2.	Производство и обработка на метали		
(а)	Съоръжения за пържене и синтеруване на метални руди (включително и сулфидни руди)	*	10 работника
(б)	Съоръжения за производство на леярски чугун на блокове или стомана (първично или вторично топене) включително непрекъсната отливка	С мощност от 2 тона на час	
(в)	Съоръжения за обработката на черни метали: (i) заводи за горещо валцуване (ii) ковачници (iii) нанасяне на защитни покрития от стопени метали	С мощност от 20 тона незакалена стомана на час С енергия от 50 килоджаула на чук, като топлинната мощност надхвърля 20 MW С производство от 2 тона незакалена стомана на час	
(г)	Леярни за черни метали	С производствена мощност от 20 тона на ден	
(д)	Съоръжения: (i) за производство на цветни необработени метали от руда, концентрати или вторични суровини чрез металургична, химическа или електролитна обработка	*	
(е)	(ii) за стопяване, включително легиране на цветни метали, включително възстановени продукти (рафиниране, отливки и т.н.)	С мощност за топене от 4 тона на ден за олово и кадмий или 20 тона на ден за всички останали метали	

(ж)	Съоръжения за повърхностна обработка на метали и пластмаси с използване на електролитна или химическа обработка	При които обема на съдовете за обработка е 30 кубически метра	10 работника
3.	Промишлености за преработка на полезни изкопаеми (руди)	*	
(а)	Подземни минни дейности и свързани с тях операции		
(б)	Открито добиване на полезни изкопаеми	Където повърхността на обработваната площ е 25 хектара	
(в)	Съоръжения за производството на: (i) циментови клинкери във въртящи пещи (ii) вар във въртящи пещи (iii) циментови клинкери във варници или други пещи	С производствена мощност от 500 тона на ден С производствена мощност надхвърляща 50 тона на ден С производствена мощност от 50 тона на ден	10 работника
(г)	Съоръжения за производство на азбест и производство на продукти на основата на азбеста	*	
(д)	Съоръжения за производство на стъкло, включително фиброво стъкло	С мощност за топене 20 тона на ден	
(е)	Съоръжения за топене на минерални вещества, включително производството на минерални фибри	С мощност за топене 20 тона на ден	
(ж)	Съоръжения за производството на керамични продукти чрез горене, по-специално керемиди за покриви, тухли, огнеупорни тухли, каменинови или порцеланови изделия	С производствена мощност от 75 тона на ден или с капацитет на пещта 4 кубически метра и с плътност от 300 килограма/кубически метра на пещ	

№	Дейност	Праг на мощност (колона 1)	Праг на работници (колона 2)
4.	Химическа промишленост		
(a)	<p>Химически съоръжения за производство в промишлени мащаби на основни органични химични вещества като:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) прости въглеродороди (линейни или циклични, наситени или ненаситени, алифатични или ароматични) (ii) кислородосъдържащи въглеродороди като алкохоли, алдеhide, кетони, карбоксилни киселини, естери, ацетати, етери, прекиси, епоксидни смоли (iii) сернисти въглеродороди (iv) азотни въглеродороди като амини, амиди, азотни съединения, нитро съединения или нитратни съединения, нитрили, цианати, изоцианати (v) фосфорсъдържащи въглеродороди (vi) халогенни въглеродороди (vii) органометални съединения (viii) основни пластмаси (полимери, синтетични влакна и влакна на основата на целулоза) (ix) синтетичен каучук (x) бои и пигменти (xi) повърхностно активни вещества 	*	10 работника

(б)	<p>Химически съоръжения за производство в промишлени мащаби на основни неорганични химични вещества като:</p> <p>(i) газове като амоняк, хлор или хлорен водород, флуор или флуорен водород, въглеродни окиси, серни съединения, азотни окиси, водород, серен диоксид, хлорен въглерод</p> <p>(ii) киселини като хром киселина, флуороводородна киселина, фосфорна киселина, азотна киселина, солна киселина, сярна киселина, олеум, сернисти киселини</p> <p>(iii) основи като амониев хидроксид, калиев хидроксид, натриев хидроксид</p> <p>(iv) соли като амониев хлорид, калиев хлорат, калиев карбонат, натриев карбонат, перборат, сребърен нитрат</p> <p>(v) неметали, метални оксиди или други неорганични съединения като калциев карбид, силиций, силициев карбид</p>	*	
(в)	Химически съоръжения за производство в промишлени мащаби на фосфорни, азотни или калиеви торове (прости или сложни)	*	
(г)	Химически съоръжения за производство в промишлени мащаби на основни продукти за растениевъдството и на биоциди	*	
(д)	Съоръжения, използващи химичен или биологичен процес за производството в промишлени мащаби на основни фармацевтични продукти	*	
(е)	Съоръжения за производството в промишлени мащаби на взривни вещества и пиро технически продукти	*	10 работника

№	Деятност	Праг на мощност (колона 1)	Праг на работници (колона 2)
5.	Управление на отпадъците и отпадъчните води		
(а)	Съоръжения за изгаряне, пиролиза, възстановяване, химично третиране или сметища за опасни отпадъци	Които получават 10 тона на ден	10 работника
(б)	Съоръжения за изгаряне на общински отпадъци	С мощност от 3 тона на час	
(в)	Съоръжения за обезвреждане на неопасни отпадъци	С мощност от 50 тона на ден	
(г)	Сметища (с изключение на сметища за инертни отпадъци)	Които получават 10 тона на ден или с общ капацитет от 25000 тона	
(д)	Съоръжения за обезвреждане или рециклиране на животински трупове и животински отпадъци	С капацитет за третиране на 10 тона на ден	
(е)	Общинска пречиствателна станция за отпадъчни води	С капацитет за 100000 души население	
(ж)	Независимо експлоатирани промишлени пречиствателни станции за отпадъчни води, които обслужват една или повече от пречиствателните дейности, изброени в настоящото Приложение	С капацитет от 10000 кубически метра на ден	
6.	Производство и обработка на хартия и дървесина		
(а)	Промислени заводи за производство на целулоза от дървесина или подобни влакнисти материали	*	10 работника
(б)	Промислени заводи за производство на хартия и картон и други първични продукти от дървесина (като картон, платна от дървесни влакна и шперплат)	С производствена мощност от 20 тона на ден	
(в)	Промислени заводи за обработка на дърво и изделия от дърво с химикали	С производствена мощност от 50 куб.м. на ден	
7.	Интензивно животновъдство и водни култури		
(а)	Съоръжения за интензивно развъждане на домашни птици и прасета	(i) с 40000 места за домашни птици (ii) с 2000 места за производство на прасета (над 30 килограма) (iii) с 750 места за свине	10 работника
(б)	Интензивни водни култури	1000 тона риба и черупкови животни	10 работника
8.	Животински и растителни продукти от сектора на хранителни изделия и напитки		
(а)	Кланици	С производствен трупен капацитет от 50 тона на ден	

(б)	Обработка и преработка предназначени за производството на храни и напитки от: (i) животински суровини (различни от млякото) (ii) растителни суровини	С капацитет от 75 тона готова продукция на ден С капацитет от 300 тона готова продукция на ден (средна стойност на тримесечна основа)	10 работника
(в)	Обработка и преработка на мляко	С капацитет за получаване на 200 тона мляко на ден (средна стойност на годишна основа)	
9.	Други дейности		
(а)	Заводи за предварителна обработка (операции като промиване, избелване, мерсеризация) или боядисване на влакна или тъкани	С производствен капацитет за обработка на 10 тона дневно	
(б)	Заводи за дъбене на кожи	С производствен капацитет за обработка на 12 тона готова продукция дневно	
(в)	Съоръжения за повърхностна обработка на вещества, предмети или изделия с помощта на органични разтвори, по-специално за скробване, отпечатване, поставяне на покрития, обезмасляване, водоустойчивост, оразмеряване, украси, почистване или импрегниране	С производствена мощност от 150 килограма на час или 200 тона годишно	10 работника
(г)	Съоръжения за производството на въглерод (естествен кокс) или електрографит посредством изгаряне или графитизация	*	
(д)	Съоръжения за строителството на кораби и боядисването и свалянето на боя от кораби	С капацитет за кораби с дължина 100 метра	

Пояснителни бележки:

Колона 1 съдържа праговете за мощност/капацитет, посочени в член 7, параграф 1, буква а).

Звездичката (*) показва, че няма приложим праг за мощност/капацитет (следва да се докладва за всички обекти).

Колона 2 съдържа прага на работници, посочен в член 7, параграф 1, буква б).

„10 работника” е равносилно на 10 работника на пълен работен ден.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЗАМЪРСИТЕЛИ

№	Номер по CAS	Замърсител	Праг на изпускания (колона 1)			Праг за пренос на замърсители извън обекта (колона 2)	Праг на производство, обработка или употреба (колона 3)
			във въздуха (колона 1а)	във водага (колона 1б)	в земята (колона 1в)		
			kg/година	kg/година	kg/година		
1	74-82-8	Метан (CH ₄)	100 000	-	-	*	
2	630-08-0	Въглероден моноксид (CO)	500 000	-	-	*	
3	124-38-9	Въглероден диоксид (CO ₂)	100 милиона	-	-	*	
4		Хидро-флуоровъглероди (ХФВ)	100	-	-	*	
5	10024-97-2	Азотист оксид (N ₂ O)	10 000	-	-	*	
6	7664-41-7	Амоняк (NH ₃)	10 000	-	-	10 000	
7		Неметанови летливи органични съединения (НМЛОС)	100 000	-	-	*	
8		Азотни оксиди (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	*	
9		Перфлуоровъглероди (ПФВ)	100	-	-	*	
10	2551-62-4	Серен хексафлуорид (SF ₆)	50	-	-	*	
11		Серни окиси (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	*	
12		Общо количество азот	-	50 000	50 000	10 000	
13		Общо количество фосфор	-	5 000	5 000	10 000	
14		Хидрохлорофлуоровъглероди (ХХФВ)	1	-	-	100	
15		Хлорофлуоровъглероди (ХФВ)	1	-	-	100	
16		Халони	1	-	-	100	
17	7440-38-2	Арсеник и негови съединения (във формата на As)	20	5	5	50	
18	7440-43-9	Кадмий и негови съединения (във формата на Cd)	10	5	5	5	
19	7440-47-3	Хром и негови съединения (във формата на Cr)	100	50	50	200	
20	7440-50-8	Мед и нейни съединения (във формата на Cu)	100	50	50	500	
21	7439-97-6	Меркурий и негови съединения (във формата на Hg)	10	1	1	5	
22	7440-02-0	Никел и негови съединения (във формата на Ni)	50	20	20	500	
23	7439-92-1	Олово и негови съединения (във формата на Pb)	200	20	20	50	
24	7440-66-6	Цинк и негови съединения (във формата на Zn)	200	100	100	1 000	
25	15972-60-8	Алахлор	-	1	1	5	
26	309-00-2	Алдрин	1	1	1	1	
27	1912-24-9	Атрацин	-	1	1	5	
28	57-74-9	Хлордан	1	1	1	1	
29	143-50-0	Хлордекон	1	1	1	1	
30	470-90-6	Хлорфенвинфос	-	1	1	5	
31	85535-84-8	Хлороалкани, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	
32	2921-88-2	Хлорпирифос	-	1	1	5	
33	50-29-3	ДДТ	1	1	1	1	
34	107-06-2	1,2-дихлоретан (ДХЕ)	1 000	10	10	100	
35	75-09-2	Дихлорметан (ДХМ)	1 000	10	10	100	
36	60-57-1	Диелдрин	1	1	1	1	
37	330-54-1	Диурон	-	1	1	5	
38	115-29-7	Ендосулфан	-	1	1	5	
39	72-20-8	Ендрин	1	1	1	1	
40		Халогенизирани органични	-	1 000	1 000	1 000	

№	Номер по CAS	Замърсител	Праг на изпускания (колона 1)			Праг за пренос на замърсители извън обекта (колона 2)	Праг на производство, обработка или употреба (колона 3)
			във въздуха (колона 1а)	във водата (колона 1б)	в земята (колона 1в)		
			kg/година	kg/година	kg/година		
		съединения (във формата на АОХ)					
41	76-44-8	Хептахлор	1	1	1	1	
42	118-74-1	Хексахлоробензол (ХХБ)	10	1	1	5	
43	87-68-3	Хексахлоробутадиен (ХХБД)	-	1	1	5	
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-хексахлороциклохексан (ХХЦ)	10	1	1	10 000	
45	58-89-9	Линдан	1	1	1	1	
46	2385-85-5	Мирекс	1	1	11	1	
47		ПХДД + ПХДФ (диоксини + фурани) (във формата на двойка)	0,001	0,001	0,001	0,001	
48	608-93-5	Пентахлоробензол	1	1	1	5	
49	87-86-5	Пентахлорфенол (ПХФ)	10	1	1	5	
50	1336-36-3	Полихлоринирани бифенили (ПХБ)	0,1	0,1	0,1	1	
51	122-34-9	Симазин	-	1	1	5	
52	127-18-4	Тетрахлороетилен (ТХЕ)	2 000	-	-	1 000	
53	56-23-5	Тетрахлорометан (ТХМ)	100	-	-	1 000	
54	12002-48-1	Трихлоробензоли (ТХБ)	10	-	-	1 000	
55	71-55-6	1,1,1-трихлороетан	100	-	-	1 000	
56	79-34-5	1,1,2,2-тетрахлороетан	50	-	-	1 000	
57	79-01-6	Трихлороетилен	2 000	-	-	1 000	
58	67-66-3	Трихлорометан	500	-	-	1 000	
59	8001-35-2	Токсафен	1	1	1	1	
60	75-01-4	Винилхлорид	1 000	10	10	100	
61	120-12-7	Антрацен	50	1	1	50	
62	71-43-2	Бензол	1 000	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	2 000 (във формата на БТЕК) ^(а)	
63		Съединени с бром дифенилетери (PBDE)	-	1	1	5	
64		Нонилфенол етоксилати (NP/NPE) и свързани с тях вещества	-	1	1	5	
65	100-41-4	Етил бензол	-	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	2 000 (във формата на БТЕК) ^(а)	
66	75-21-8	Оксид на етилена	1 000	10	10	100	
67	34123-59-6	Изопротурон	-	1	1	5	
68	91-20-3	Нафталин	100	10	10	100	
69		Органоинови съединения (във формата на Sn)	-	50	50	50	
70	117-81-7	Ди-(2-етил хексил) фталат (ДЕХФ)	10	1	1	100	
71	108-95-2	Феноли (във формата на С)	-	20	20	200	
72		Полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) ^(б)	50	5	5	50	
73	108-88-3	Толуол	-	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	2 000 (във формата на БТЕК) ^(а)	
74		Трибутилин и неговите съединения	-	1	1	5	
75		Трифенилин и неговите съединения	-	1	1	5	
76		Общ органичен въглерод (ООВ) (общо във формата на С или COD/3)	-	50 000	-	-	
77	1582-09-8	Трифлуралин	-	1	1	5	
78	1330-20-7	Ксилени	-	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	200 (във формата на БТЕК) ^(а)	2 000 (във формата на БТЕК) ^(а)	
79		Хлориди (общо във формата на Cl)	-	2 милиона	2 милиона	2 милиона	
80		Хлор и неорганични съединения (във	10 000	-	-	-	

№	Номер по CAS	Замърсител	Праг на изпускания (колона 1)			Праг за пренос на замърсители извън обекта (колона 2)	Праг на производство, обработка или употреба (колона 3)
			във въздуха (колона 1а)	във водата (колона 1б)	в земята (колона 1в)		
			kg/година	kg/година	kg/година		
		формата на HCl)					
81	1332-21-4	Азбест	1	1	1	10	10 000
82		Цианиди (общо във формата на CN)	-	50	50	500	10 000
83		Флуориди (общо във формата на F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 ^(б)
84		Флуор и неорганични съединения (във формата на HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Водороден цианид (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Твърди частици (ТЧ ₁₀)	50 000	-	-	-	*

Бележки под линия:

^(а) Следва да се представят данни за единични замърсители, ако прагът за БТЕК (параметър от сумата на бензол, толуол, етил бензол, ксилен) бъде надвишен.

^(б) Полицикличните ароматни въглеводороди (ПАВ) трябва да се измерват като бензо(а)пирен (50-32-8), бензо(б)флуорантен (205-99-2), бензо(к)флуорантен (207-08-9), индено(1,2,3-сd)пирен (193-39-5) (съгласно Протокола за устойчиви органични замърсители към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на големи разстояния).

^(в) Във формата на неорганични съединения.

Пояснителни бележки:

Номерът по CAS на замърсителя е точният показател в Службата за химически извлечения (CAS).

Колона 1 съдържа праговете, посочени в член 7, параграф 1, буква а), (i) и (iv). Ако прагът в дадена подколона (въздух, вода или земя) бъде надвишен, тези страни, които са избрали система за представяне на данни в съответствие с член 7, параграф 1, буква а), представят данни за изпускания или, за замърсители в отпадъчни води предназначени за пречистване на отпадъчните води, преноси в компонента на околната среда, посочен в тази подколона, по отношение на въпросното съоръжение.

Колона 2 съдържа праговете, посочени в член 7, параграф 1, буква а), (ii). Ако прагът в тази колона бъде надвишен за даден замърсител, тези страни, които са избрали система за представяне на данни в съответствие с член 7, параграф 1, буква а), (ii), представят данни за пренос извън обекта на този замърсител по отношение на въпросното съоръжение.

Колона 3 съдържа праговете, посочени в член 7, параграф 1, буква б). Ако прагът в тази колона бъде надвишен за даден замърсител, тези страни, които са избрали система за представяне на данни съгласно член 7, параграф 1, буква б), представят данни за изпускания и преноси извън обекта на този замърсител по отношение на въпросното съоръжение.

Тирето (-) показва, че въпросният параметър не поражда задължение за представяне на данни.

Звездичката (*) показва, че за този замърсител трябва да се използва по-скоро прага на изпускане в колона 1а, отколкото прага за производство, обработка или употреба.

Двойната звездичка (**) показва, че за този замърсител трябва да се използва по-скоро прага на изпускане, посочен в колона 1б, отколкото прага за производство, обработка или употреба.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЧАСТ А

ОПЕРАЦИИ ПО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ (О)

- отлагане във или върху земята (например сметище)
- третиране на земята (например биоразграждане на течности или тинести отпадъци в почвите)
- дълбочинно впръскване (например впръскване на отпадъци, които могат да се изпомпат, в кладенци, солници или естествено възникващи хранилища)
- повърхностно събиране на вода в резервоари (например поставяне на течни или тинести отпадъци в ями, басейни или лагуни)
- специално изработено сметище (например поставяне в подредени в редица малки клетки, които са каптирани и изолирани една от друга и от околната среда)
- изпускане във воден басейн (с изключение на морета/океани)
- изпускане в морета/океани, включително поставяне върху дъното на морето)
- биологично третиране, непосочено другаде в настоящото приложение, в резултат на което се получават крайни съединения или смеси, които се изхвърлят посредством някоя от операциите, посочени в тази част
- физико-химическо третиране, непосочено другаде в настоящото приложение, в резултат на което се получават крайни съединения или смеси, които се изхвърлят посредством някоя от операциите, посочени в тази част (например изпаряване, изсушаване, калциране, неутрализиране, утаяване)
- изгаряне върху земята
- изгаряне в морето
- постоянно съхранение (например разполагане на контейнери в мина)
- получаване на еднородни или нееднородни смеси преди извършване на някоя от операциите, посочени в настоящата част
- преупаковане преди извършване на някоя от операциите, посочени в настоящата част
- съхранение в очакване на някоя от операциите, посочени в настоящата част

ЧАСТ Б

ОПЕРАЦИИ ПО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ (В)

- използване като гориво (различно от това при пряко изгаряне) или други средства за производство на енергия
- възстановяване на разтворители/възстановяване
- рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не се използват като разтворители
- рециклиране/възстановяване на метали и метални съединения
- рециклиране/възстановяване на други неорганични материали

- възстановяване на киселини или основи
- възстановяване на компоненти, използвани за борба със замърсяването
- възстановяване на компоненти от катализатори
- повторно рафиниране на отработени масла или други повторни употреби на отработени масла
- третиране на земята, в резултат на което се наблюдава селскостопанско или екологично подобрене
- употреби на остатъчни материали, получени от някоя от операциите, посочени по-горе в тази част
- обмен на отпадъци за предаването им за всяка от възстановителните операции, посочени по-горе в тази част
- натрупване на материали, предназначени за всяка от операциите, посочени в тази част

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

АРБИТРАЖ

1. В случай на спор, който бъде представен за арбитраж съгласно член 23, параграф 2 от настоящия протокол, едната страна или страни нотифицират другата страна или страни по спора посредством дипломатически път, както и секретариата, за предмета на арбитража и посочват по-специално членовете от настоящия протокол, по отношение на чието тълкуване или прилагане е възникнал спор. Секретариатът разпространява получената информация до всички страни по настоящия протокол.
2. Арбитражният съд се състои от трима членове. Страната или страните, ищци и другата страна или страни по спора определят арбитър, като така определените двама арбитри назначават с общо съгласие третия арбитър, който председателства арбитражния съд. Последният не може да бъде гражданин на страна по спора, нито пък обичайното му място на пребиваване да е на територията на някоя от страните, нито пък да е нает от тях или да има отношение по делото в каквото й да е качество.
3. В случай, че председателят на арбитражния съд не е назначен в рамките на два месеца след определянето на втория арбитър, изпълнителният секретар на Икономическата комисия за Европа по искане на някоя от страните по спора назначава председател в рамките на нов двумесечен срок.
4. Ако една от страните по спора не определи арбитър в рамките на два месеца след нотифицирането, посочено в параграф 1, другата страна може да информира за това изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа. Последният назначава председател на арбитражния съд в рамките на нов двумесечен срок. След назначаването си председателят на арбитражния съд изисква от страната, която не е определила свой арбитър, да стори това в рамките на два месеца. В случай, че не направи това в рамките на този срок, председателят информира за това изпълнителния секретар на Икономическата комисия за Европа, който прави това назначение в рамките на нов двумесечен срок.
5. Арбитражният съд произнася решението си в съответствие с международното право и разпоредбите на настоящия протокол.
6. Всеки арбитражен съд, съставен съгласно разпоредбите на настоящото приложение, изготвя свой процедурен правилник.
7. Решенията на арбитражния съд, относно процедурата и по същество, се вземат с мнозинство на членовете му.
8. Съдът може да предприема всички необходими мерки за установяване на фактите.
9. Страните по спора подпомагат работата на арбитражния съд, и по-специално като използват всички средства на свое разположение:

- а) предоставят всички документи, условия и информация, които имат отношение по спора;
- б) при необходимост му предоставят възможност да призовават свидетели или експерти и да изслушват техните показания.
10. Страните и арбитрите защитават поверителността на всяка информация, която получат поверително по време на съдебното производство на арбитражния съд.
11. Арбитражният съд може по искане на някоя от страните да препоръча временни мерки за защита.
12. Ако някоя от страните по спора не се яви пред арбитражния съд или не участва в защитата на делото си, другата страна може да поиска съдът да продължи производството и да произнесе окончателното си решение. Отсъствие на някоя от страните или неучастие на една от страните в защитата по делото не съставлява пречка за съдебното производство. Преди да произнесе окончателното си решение, арбитражният съд трябва да се убеди, че искът е фактически и юридически обоснован.
13. Арбитражният съд може да изслушва и да определя насрещни искове, произтичащи пряко от предмета на спора.
14. Освен ако арбитражният съд не определи друго поради особени обстоятелства на делото, разходите на съда, включително възнаграждението на членовете му, се поемат по равно от страните по спора. Съдът води отчет на всички свои разходи и го представя на страните.
15. Всяка страна по настоящия протокол, която има интерес към предмета на спора, и която може да бъде засегната от решение в този случай, може да се намеси в съдебното производство със съгласието на съда.
16. Арбитражният съд произнася решението си в рамките на пет месеца от датата, на която е съставен, освен ако не прецени за необходимо да удължи този срок. Удължаването не може да надхвърля пет месеца.
17. Решението на арбитражния съд се придружава от изложение на причините. То е окончателно и задължително за всички страни по спора. Решението се предава от арбитражния съд на страните по спора и на секретариата. Секретариатът разпространява получената информация до всички страни по настоящия протокол.
18. Всеки спор, който би възникнал между страните по отношение тълкуването или изпълнението на решението може да се представи от всяка от страните на арбитражния съд, който е произнесъл решението, или ако последният не може да се събере отново, на друг съд, съставен за тази цел по същия начин, както първия.

ПРИЛОЖЕНИЕ Б

Декларация на Европейската общност в съответствие с член 26, параграф 4 от Протокола относно регистри за изпусканията и преноса на замърсители на околната среда на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации

Европейската общност заявява, че в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 175, параграф 1 от него, разполага с компетенция да сключва международни споразумения и да поема задълженията, произтичащи от тях, които допринасят за преследването на следните цели:

- съхраняват, защитават и подобряват качеството на околната среда;
- защитават здравето на човека;
- разумно и рационално използване на природните ресурси;
- насърчаване на мерки на международно ниво, насочени към регионални или световни екологични проблеми.

Регистрите на изпускания и пренос на замърсители на околната среда са целесъобразни средства за насърчаване на подобрения в екологичните прояви, като осигуряват обществен достъп до информацията относно изпускани замърсители и подпомагат компетентните органи при отчитане на тенденции, отчитане на напредък в борбата със замърсяването, подпомагане на процеса на съответствие на наблюдението и оценката, като по този начин допринасят за постигане на гореизброените цели.

Освен това Европейската общност заявява, че вече е приела законодателство, задължително за нейните държави-членки, което обхваща въпросите, регулирани с настоящия протокол и ще представи и осъвремени при необходимост списък с това законодателство в съответствие с член 26, параграф 4 от Протокола.

Европейската общност отговаря за изпълнението на тези задължения, произтичащи от Протокола, които са обхванати от влязло в сила законодателство на Общността.

Упражняването на компетенциите на Общността е по своето естество предмет на продължително развитие.